

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**TRESTNÝ ČIN LOUPEŽE A PROVEDENÍ
PRVOTNÍCH ÚKONŮ NA MÍSTĚ ČINU**

Autor práce: Jaroslav Dobiáš, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Bc. Radovan Sládek

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Jaroslav Dobiáš, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Trestný čin loupeže a provedení prvotních úkonů na místě činu

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Crime of robbery and execution of initial acts at the crime scene

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul): Mgr. Bc. Radovan Sládek

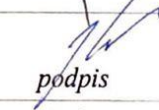

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): listopad 2021

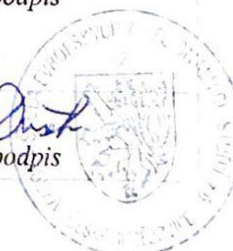
Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem bakalářské práce je vysvětlit a popsat problematiku trestného činu loupeže, provést rozbor skutkové podstaty tohoto trestného činu a blíže představit jeho současnou právní úpravu, dále poukázat na to, jaké jsou motivy pachatele ke spáchání tohoto trestného činu a jaký trest pachateli hrozí v případě jeho spáchání. Dalším cílem je představit prvotní úkony prováděné výjezdovou skupinou Policie České republiky na místě spáchání tohoto trestného činu, které směřují k zajištění kriminalisticky upotřebitelných stop a důkazů, které jsou následně schopné procesně obstát při soudním řízení, a provedení těchto úkonů představit na modelovém příkladu.

Student: Jaroslav Dobiáš, DiS.	19. 11. 2021 datum	 podpis
Vedoucí práce: Mgr. Bc. Radovan Sládek	19. 11. 2021 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	6. 12. 2021 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: Doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph. D.	8. 12. 2021 datum	 podpis
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	14. 12. 2021 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Bc. Radovanu Sládkovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

DOBIÁŠ, J. *Trestný čin loupeže: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2022. s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Bc. Radovan Sládek

Klíčová slova: Trestný čin, násilí, pohrůžka bezprostředního násilí, prvotní úkony na místo činu

Bakalářská práce se snaží vysvětlit a popsat problematiku trestného činu loupeže, provést rozbor skutkové podstaty tohoto trestného činu a blíže představit jeho současnou právní úpravu, dále poukázat na to, jaké jsou motivy pachatele ke spáchání tohoto trestného činu a jaký trest pachateli hrozí v případě jeho spáchání. Dalším cílem je představit prvotní úkony prováděné výjezdovou skupinou Policie České republiky na místě spáchání tohoto trestného činu, které směřují k zajištění kriminalisticky upotřebitelných stop a důkazů, které jsou následně schopné procesně obstát při soudním řízení, a provedení těchto úkonů představit na modelovém příkladu.

ABSTRACT

DOBIÁŠ, J. *Crime of robbery: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2022. ??? pp. Supervisor: Mgr. Bc. Radovan Sládek.

Key words: Crime, violence, threat of immediate violence, initial acts at the crime scene

The bachelor thesis tries to explain and describe the issue of the crime of robbery, analyze the factual nature of this crime and introduce its current legislation, further point out the motives of the offender to commit this crime and what punishment the offender threatens if committed . Another goal is to present the initial actions performed by the field group of the Police of the Czech Republic at the place of committing this crime, which are aimed at securing forensic traces and evidence, which are then able to withstand the legal proceedings, and to present these actions on a model example.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Vymezení základních pojmů	11
2.1 Násilná kriminalita.....	11
2.1.1 Pachatelé násilné kriminality	11
2.2 Násilí	12
2.3 Pohrůžka bezprostředního násilí.....	12
2.4 Trestný čin.....	13
2.5 Neodkladný úkon.....	13
2.6 Neopakovatelný úkon	14
2.7 Osobní svoboda	14
2.8 Majetek.....	14
2.9 Zmocnění cizí věci.....	14
3 Trestný čin loupeže	16
3.1 Charakteristika trestného činu loupeže	16
3.1.1 Základní skutková podstata trestného činu loupeže	17
3.1.2 Kvalifikované skutkové podstaty trestného činu loupeže.....	20
3.1.3 Vývojová stadia trestného činu loupeže	21
3.1.4 Vztah trestného činu loupeže k jiným ustanovením	24
3.1.5 Situace a druhy trestného činu loupeže.....	26
3.1.6 Pachatelé loupeže	29
3.1.7 Oběti loupeže.....	29
3.1.8 Motiv.....	30
3.1.9 Kriminalistické stopy na místě činu	30
4 Prvotní a neodkladné úkony na místě násilného trestného činu	32
5 Kazuistika	41
5.1 Modelové situace	41

5.1.1	Modelová situace č. 1	41
5.1.2	Modelová situace č. 2	42
5.1.3	Modelová situace č. 3	44
6	Statistické šetření	46
6.1	Statistický přehled	47
	Závěr	53
	Seznam použitých zdrojů	54
	Seznam zkratk:.....	56
	Seznam tabulek a grafů:	57

Úvod

Prvotní a neodkladný úkon je takový, jehož provedení nesnese odkladu a to vzhledem k nebezpečí jeho zmaření, zničení nebo ztráty do doby než bude zahájeno trestní stíhání konkrétní osoby.

Policejní orgány zjišťují či vyvrací, zda se stal trestný čin a snaží se odhalit a usvědčit jeho pachatele. Při odhalování pachatele a zajišťování důkazů si musí počínat zákonným způsobem využívající kriminalistických metod a prostředků. Takto nabytá zjištění následně předkládají orgánům justice (soudy) za účelem rozhodnutí ve věci nezávislým soudem. Činnost justičních orgánů je přitom limitována kvalitou předchozí činnosti policie. Policejní orgány se ve své činnosti neřídí pouze trestním zákoníkem a trestním řádem, ale také zákonem o Policii České republiky a v návaznosti na něj dalšími prováděcími právními předpisy. Policie jako orgán činný v trestním řízení využívá také metody a prostředky vědecké kriminalistiky.

Z hlediska policejní činnosti vychází pojem „prvotní a neodkladný úkon“ z délky časového období od spáchání (dokonání) trestného činu do doby, než vyjde spáchání trestného činu najevo a jsou zahájeny ohledávací a operativně pátrací úkony. Doba, která uplynula od spáchání trestného činu má zpravidla zásadní význam pro možnost odhalení a usvědčení pachatele, neboť může dojít ke znehodnocení či zániku kriminalistických stop v materiálním či paměťovém prostředí.

Na závěr proto připomínám myšlenku Carla Goldoniho, který je znám více jako úspěšný italský divadelní autor z počátku 18. století, ovšem původně vystudoval práva, byl vyšetřujícím soudcem a později advokátem. V jedné ze svých esejí uvedl myšlenku: *„Dokonalý zločin neexistuje, existují pouze nedokonalí vyšetřovatelé.“*

V této bakalářské práci se snažím vysvětlit a popsat problematiku trestného činu loupeže, provést rozbor skutkové podstaty tohoto trestného činu a blíže představit jeho současnou právní úpravu, dále poukázat na to, jaké jsou motivy pachatele ke spáchání tohoto trestného činu a jaký trest pachateli hrozí v případě jeho spáchání. Dalším cílem je představit prvotní úkony prováděné výjezdovou skupinou Policie České republiky na místě spáchání tohoto trestného činu, které směřují k zajištění kriminalisticky upotřebitelných stop a důkazů, které jsou následně schopné procesně obstát při soudním řízení, a provedení těchto úkonů představit na modelovém příkladu.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem této práce je pomocí odborné literatury nastínit komplexní pohled na problematiku trestného činu loupeže. K tomu je potřeba vymezit a vysvětlit základní pojmy vztahující se k trestnému činu loupeže. Na tuto část bude navázáno rozбором samotného ustanovení upravující trestný čin loupeže. V této části bude proveden rozbor skutkové podstaty tohoto trestného činu a bližší představení současné právní úpravy v České republice, Slovenské republice a Spolkové republice Německo. Dále také poukazují na to, jaké jsou motivy pachatele ke spáchání tohoto trestného činu a jaký trest pachateli hrozí v případě jeho spáchání.

V další kapitole představuji prvotní úkony na místě činu, kde byl spáchán trestný čin loupeže, které provádí výjezdová skupina Policie České republiky na místě činu. Tyto úkony směřují k zajištění kriminalisticky upotřebitelných stop a důkazů, které jsou následně schopné procesně obstát při soudním řízení. V závěru této kapitoly se snažím na modelových situacích představit provedení těchto úkonů.

V závěru této bakalářské práce se pomocí sběru statistických dat ze zdrojů Policie ČR snažím rozebrat vývoj trestného činu loupeže na územní působnosti Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje za posledních 5 let.

2 Vymezení základních pojmů

2.1 Násilná kriminalita

Pojem násilná kriminalita je pojmem kriminologickým nikoliv právním. Je součástí obecné kriminality, do které např. spadá i kriminalita majetková, mravnostní, hospodářská a obecně ohrožující.¹

Násilnou kriminalitu můžeme definovat jako trestnou činnost, jejíž významnou charakteristikou je fyzické poškození či usmrcení konkrétní osoby, eventuálně přítomnost záměru takový následek způsobit. Tato definice se omezuje na útok na fyzickou nebo psychickou integritu člověka ve smyslu úmyslného užití fyzického násilí, respektive pohrůžky násilím vůči jiné osobě. Násilnou kriminalitu řadíme mezi tzv. obecnou kriminalitu.

2.1.1 Pachatelé násilné kriminality

Pachatele násilné kriminality dělíme podle určitých kritérií, např. dle právní kvalifikace jejich jednání, dle jejich motivu, dle charakteru vztahu k oběti nebo také dle sociálního typu, jakými jsou lidé bez domova, osoby s nižší inteligencí, kdy u těchto osob je typické, že při spáchání násilné trestné činnosti použijí hrubé násilí, dále osoby s vysokou inteligencí, u těchto osob naopak lze očekávat promyšlené jednání, osoby s trestní minulostí, popřípadě osoby, které se orientují v dané problematice jako například policisté, vojáci nebo zaměstnanci bezpečnostních agentur. Dále lze pachatele násilné kriminality dělit podle věku: na děti, mladistvé nebo osoby středního věku².

Tyto kritéria představují různorodý soubor jednotlivců, pro které nelze najít společné znaky³. Můžeme říci, že jediným „společným“ znakem by mohla být tendence k agresivitě, ale není to zcela správně s ohledem na určité motivátory, situační faktory a osobnosti pachatelů násilné kriminality. Pachatelé násilné kriminality tedy mohou být jak muži, tak i ženy.

---

¹ Srovnej: NOVOTNÝ, Oto, ZAPLETAL, Josef a kol. *Kriminologie*. 3. vydání. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2008, s. 286-287.

² SVATOŠ, Roman. *Kriminologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012, s. 113–114.

³ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, s. 68–74 .

Po zobecnění lze říci, že se v tomto spektru často vyskytují psychopati s agresivními sklony. V odborné literatuře se uvádí, že pachatelé násilné kriminality mají nízký stupeň vzdělání i intelektu a ve vyšší míře užívají návykové látky⁴.

2.2 Násilí

Na pojem násilí nenalezneme v žádné právní úpravě jednotnou definici. Definice dle Roberta P. Wolfa je, že násilí vidí jako nelegitimní nebo neautorizované užití síly za účelem ovlivnit rozhodnutí proti vůli nebo přání jiné osoby.

Sociologie posuzuje násilí jako společenský jev, který je integrální součástí sociálních procesů. Násilným jednáním je vyjadřována narušenost postojů a aplikace minoritních normativů, které jsou v rozporu s všeobecně uznávanými pravidly. Tito násilníci mají jiné hodnotové měřítko a jiné způsoby chování než je tomu u běžných občanů.

V roce 2002 Světová zdravotnická organizace definovala násilné chování jako záměrné užití fyzické síly nebo moci a to jako hrozby proti sobě samému, druhé osobě, proti skupině či komunitě, které buď s vysokou pravděpodobností vyústí, nebo vyústilo do úrazu, smrti, psychologického poškození, narušení vývoje nebo způsobí deprivaci. Tato definice byla rovněž vztažena na ozbrojené konflikty a sebevražedné chování. Rozlišujeme násilí fyzické, sexuální a psychologické. Dále také rozlišujeme násilí cílené na sebe samého nebo mezi osobami a na násilí kolektivní (tj. mezi lidmi, kteří jsou příslušníky různých skupin).

Psychologie posuzuje násilí jako patologický způsob vzájemného působení daného jedince se svým okolím. Jedná se o agresivní či manipulativní způsob utváření a regulace vztahů s okolním sociálním prostředím. Do této skupiny řadíme všechny konkrétní násilné projevy a aktivity osob a jejich skupin, které si vynucují respekt a podřízené chování jiné osoby ve svém vlastním egoistickém zájmu. Jde o fyzické nebo verbální násilí, které představuje slovní útoky proti osobám či věcem.

2.3 Pohrůžka bezprostředního násilí

Pohrůžka bezprostředního násilí je pohrůžka takového násilí, která má být vykonána ihned. Zpravidla je vyjádřena verbálně, ale stačí i neverbálně např. obstoupení

---

⁴ ŠIMOVČEK, Ivan a kol. *Kriminalistika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011, s. 336.

napadeného, napřahování k úderu, zatínání pěsti, pokud je z tohoto chování patrné, že násilí se uskuteční ihned. I pouhá hrozba bezprostředním násilím může směřovat k tomu, že bude použito proti životu, zdraví nebo majetku jiné osoby než napadeného.

2.4 Trestný čin

Pojem trestného činu je uveden v ustanovení § 13 odst. 1 trestního zákoníku (dále jen TZ), které definuje trestní čin jako: „*je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně*“⁵. Tuto definici lze doplnit o ustanovení § 111 trestního zákoníku, které stanovuje, že trestný čin je: „*jen čin soudně trestný, a pokud z jednotlivého ustanovení trestního zákona nevyplývá něco jiného, též příprava k trestnému činu, pokus trestného činu, organizátorství, návod a pomoc.*“

Trestné činy rozděluje trestní zákoník na přečiny a zločiny, kdy přečiny jsou: „*všechny nedbalostní trestné činy a ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let.*“ Zatímco zločiny jsou: „*všechny trestné činy, které nejsou podle trestního zákona přečiny*“ a dále na zvlášť závažné zločiny, kterými jsou: „*ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let.*“

2.5 Neodkladný úkon

Neodkladná úkon je definovaný v ustanovení § 160 odst. 4 trestního řádu (dále jen TŘ) jako: „*takový úkon, který vzhledem k nebezpečí jeho zmaření, zničení nebo ztráty důkazu nesnese z hlediska účelu trestního řízení odkladu na dobu, než bude zahájeno trestní stíhání.*“⁶

Neodkladným úkonem může být například výslech svědka a rekognice (znovupoznání), zadržení podezřelé osoby, vydání a odnětí věci, zajištění nemovitosti, majetku, peněžních prostředků, zaknihovaných cenných papírů apod., domovní prohlídku, osobní prohlídku, vstup do obydlí, provádění důkazu v bytě, odposlech a záznam telekomunikačního provozu, ohledání místa činu a jiného místa, prohlídku, pitvu a exhumaci mrtvol, prohlídku těla a odběr krve nebo jiný obdobný úkon, odběr biologického materiálu.

---

⁵ ŠÁMAL a kol.; *Trestní zákoník, komentář*, 1. vydání, Praha C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7400-428-5

⁶ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 5. vydání. Praha: Leges,

2.6 Neopakovatelný úkon

Neopakovatelný úkon je definovaný rovněž v ustanovení § 160 odst. 4 trestního řádu jako: „*takový úkon, který nebude možno před soudem provést. V protokolu o provedení neodkladného nebo neopakovatelného úkonu je třeba vždy uvést, na základě jakých skutečností byl úkon za neodkladný nebo neopakovatelný považován.*“

Neopakovatelným úkonem může být například výslech svědka, osoby mladší 15 let, dále také výslech osoby, která umírá, její život je vážně ohrožen, osoba je ve velmi vysokém věku nebo vážně nemocná, odjíždí na dlouhodobý pobyt do zahraničí a podobně nebo výslech znalce.

2.7 Osobní svoboda

Ústava České republiky a Listina základní práv a svobod, stejně tak některé vyhlášené mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, kdy tyto upravují právo na osobní svobodu⁷. Právo na osobní svobodu je jedno z nejdůležitějších práv, které je těmito právními normami upraveno a zaručeno. Toto právo je spolu s právem na život a zdraví jedním z nejdůležitějších práv člověka, proto jsou také náležitě chráněny.

Osobní svoboda je zakotvena převážně v článku 8 Listiny základních práv a svobod, kdy tento článek zaručuje každému osobní svobodu.

2.8 Majetek

Právo vlastnit majetek je rovněž upraveno v Listině základních práv a svobod, kdy článek 11 odst. 1 hovoří o tom, že každý má právo na ochranu vlastnického práva. Listina dále hovoří o právu vlastnit majetek.

Podle ustanovení § 134 odst. 1 TZ⁸ se věci rozumí ovladatelné přírodní síly, živá zvířata, zpracované oddělené části lidského těla, peněžní prostředky na účtu a cenné papíry. V případě loupeže se bude jednat o věci cizí.

2.9 Zmocnění cizí věci

Za zmocnění se cizí věci považujeme skutečnost, kdy dojde k převedení moci nad věcí z oprávněné osoby na osobu pachatele. Osoba, která je napadena, nemusí být vždy

---

⁷ Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

⁸ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 5. vydání. Praha: Leges,

vlastníkem této věci, může jí mít pouze k dispozici, protože mu věc byla například svěřena nebo půjčena jinou osobou. Ke zmocnění cizí věci dojde i v momentě, kdy ji pachatel sám odejme napadenému, ale i když ji napadená osoba sama vydá pod vlivem násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí.

Za věc cizí můžeme považovat i peníze. Také vymáhání zaplacení pohledávky použitím násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí naplňuje znaky objektivní stránky trestného činu loupeže. Hodnota věci tedy není rozhodná z hlediska naplnění znaků skutkové podstaty trestného činu loupeže, dále rozhodné není ani to, zda poškozenému vznikla nějaká majetková škoda.

3 Trestný čin loupeže

3.1 Charakteristika trestného činu loupeže

Loupež je řazena mezi zvláště závažné zločiny⁹. Loupež má dva objekty ochrany. Prvním objektem ochrany je osobní svoboda a druhým objektem je majetek, jehož se pachatel chce zmocnit.

V českém právu je loupež zakotvena v TZ v hlavě druhé mezi trestnými činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství, dále je to upraveno v ustanovení § 173, ve kterém je v odst. 1 uvedeno, že trestného činu se dopustí ten: „*kdo proti jinému užije násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci*“, TZ stanoví trest odnětí svobody na 2 léta až 10 let¹⁰. Právní úprava Slovenské republiky¹¹ je v zásadě podobná, jako v České republice. Trestný čin loupeže je ve slovenském trestním zákoníku zakotven v I. dílu druhé hlavy zvláštní části mezi trestnými činy proti svobodě v ustanovení § 188, který uvádí, že trestného činu loupeže se dopustí ten: „*Kto proti inému použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násilia v úmysle zmocniť sa cudzej veci, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.*“¹² V německé právní úpravě je loupež zakotvena německém trestním zákoníku (Strafgesetzbuch in der Fassung der Bekanntmachung vom 13.11.1998 – BGBl. I S. 3322)¹³. Trestní čin loupeže najdeme v německém trestním zákoníku až ve 20. hlavě zvláštní části společně s trestním činem vydírání. Zatímco český TZ upravuje loupež pouze jedním ustanovením, německý trestní zákoník úpravu trestného činu rozděluje do paragrafů tří, konkrétně § 249 upravující prostou loupež (Raub), § 250 upravující loupež za zvláště přitěžujících okolností (Schwerer Raub) a konečně § 251 upravující loupež s následkem smrti (Raub mit Todesfolge).

Ve slangu používaném kriminální subkulturou, ale i policisty a dalšími osobami působícími v orgánech činných v trestním řízení, bývá loupež označována jako „elpass“,

---

⁹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰ ŠÁMAL a kol.; *Trestní zákoník, komentář, 1. vydání*, Praha C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7400-428-5

¹¹ REBRO, K., BLAHO, P. *Rímské právo. 2. dopl. vyd.* Bratislava: Manz, 1997. ISBN 80-85719-08-8. ISBN 978-80-7380-083-3.

¹² IVOR, J. a kol. *Trestné právo hmotné. 2. Osobitná časť. 1. vyd.* Bratislava: Iura Edition, 2006, s. 80, 95

¹³ *Criminal Justice in Germany/ Jörg-Martin Jehle, Marianne Wade – Department of Criminology of the Law Faculty of the Georg-August University of Göttingen, 2005, ve spojení s Kriminologische Zentralstelle e.V., Wiesbaden ISBN 3-936999-14-7*

tento výraz vychází z fonetické podoby zkratky „loupežného přepadení“ pozměněné a doplněné do jména amerického města El Paso.

Často bývá loupež zaměněna s krádeží dle §205, odst. 1, písm. c) TZ. Důvodem jsou stejné znaky obou trestných činů, kterými jsou násilí a pohrůžka bezprostředního násilí. Avšak u krádeže dle § 205, odst. 1, písm. c) TZ pachatel užije násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí poté, co se věci zmocnil, aby si věc uchoval.

Naopak je tomu v případě, kdy pachatel užije násilí nebo pohrůžku bezprostředního násilí v úmysl zmocnit se cizí věci, tím se dopouští trestného činu loupeže podle § 173 TZ.

3.1.1 Základní skutková podstata trestného činu loupeže

Mezi povinné znaky skutkové podstaty trestného činu patří objekt, objektivní stránka, subjekt a subjektivní stránka. Všechny tyto znaky budou podrobněji rozebrány níže.

Objekt

Objektem v případě trestného činu loupeže jsou dva objekty. Těmito objekty jsou osobní svoboda ve smyslu svobody rozhodování a majetek. Tyto objekty musí být porušeny pachatelem současně. Jak již bylo výše uvedeno, trestný čin loupeže je zařazen do hlavy II. zvláštní části, dílu 1., tedy mezi trestné činy proti svobodě.

Můžeme říci, že primární objekt trestného činu loupeže považujeme za osobní svobodu. Sekundárním objektem je poté majetek, kterého se chce pachatel zmocnit¹⁴. V případě, že dojde k porušení jen jednoho z těchto objektů, nejedná se tedy o trestný čin loupeže.

Objektivní stránka

Objektivní stránka u trestného činu (dále jen TČ) loupeže spočívá v použití násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci. Jde o přímé násilí nebo pohrůžku bezprostředního násilí, které slouží pachateli jako prostředek k ovlivnění vůle napadené osoby, který má vyloučit či překonat jeho kladený nebo očekávaný odpor.

---

¹⁴ KUČHTA, J. a kol. *Kurs trestního práva: trestní právo hmotné: zvláštní část. 1. vyd.* Praha: C.H. Beck, 2009, s. 65

Této činnosti pachatele tedy musí předcházet zmocnění se věci. V případě, že pachatel užije násilí nebo pohrůžku bezprostředního násilí až poté co se věci zmocnil, z důvodu toho, aby si cizí věc uchoval, v tomto případě se nejedná o TČ loupeže, nýbrž o TČ krádeže podle ustanovení § 205 odst. 1 písm. c) TZ.

U kvalifikace TČ loupeže není rozhodující, zda pachatel koná násilí nebo pohrůžku bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci proti osobě, která určitou věc vlastní nebo proti jiné osobě¹⁵. Napadenou osobou může být nejen vlastník určité věci, ale i osoba, která má věc ve své moci, např. vedoucí prodejny, opravář či hlídač nebo někdo jiný, kdo se jen náhodně postavil pachateli do cesty v úmyslu zabránit mu.

Rozhodující není ani skutečnost, zda napadený kladl proti pachateli odpor či nikoliv. O TČ loupeže se tak jedná i v případě, kdy se napadený plně podrobí vůli pachatele a věc mu sám vydá, jelikož si je např. vědom fyzické převahy útočnicka nebo se obává dalšího násilí.

Za násilí považujeme použití fyzické síly k překonání nebo zamezení kladeného nebo očekávaného odporu. Podle ustanovení § 119 TZ se násilí rozumí jako: „*Trestný čin je spáchán násilím i tehdy, je-li spáchán na osobě, kterou pachatel uvedl do stavu bezbrannosti lstí nebo jiným podobným způsobem.*“¹⁶ Násilí zpravidla směřuje proti tělu napadené osoby, nejčastěji proti tomu, kdo má věc u sebe. Útok může být namířen i proti jiné osobě, například proti někomu blízkému osoby, která má být prostřednictvím tohoto nátlaku donucena k vydání věci.

Pohrůžka bezprostředního násilí je hrozba násilím, která bude uskutečněna, v případě, že napadená osoba se plně nepodrobí vůli útočnicka. Násilí, kterým pachatel hrozí, může být směřováno i proti jiné osobě než té, která má věc pachateli vydat. Pohrůžka bezprostředního násilí je vyjádřena slovně nebo konkludentním jednáním. Konkludentní jednání stačí v případě, že poškozený z jednání a ostatních okolností vycítí, že nepodrobí-li se vůli pachateli, bude násilí vykonáno ihned.¹⁷ Takovým jednáním může být např. ukázání zbraně nebo naznačování úderů.

---

¹⁵ Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR uveřejněné pod č. 44/1986 Sb. rozh. tr.

¹⁶ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 5. vydání. Praha: Leges, 2014, s. 173.

¹⁷ Stanovisko Nejvyššího soudu ČSSR uveřejněné pod č. 1/1980 Sb. rozh. tr.

Subjekt

Pachatelem je ten, kdo svým jednáním naplnil znaky skutkové podstaty trestného činu loupeže. Pachatelem může být prakticky kdokoliv, jedná se tzv. subjekt obecný, avšak musí splňovat dvě základní podmínky, kterými jsou věk podle § 25 TZ a přičetnost dle § 26 TZ. Za předpokladu splnění těchto dvou podmínek se pachatelem stává ten, kdo proti jinému užije násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci.

V případě, že TČ loupeže byl spáchán úmyslným společným jednáním dvou nebo více osob, pak mluvíme o spolupachatelství podle ustanovení § 23 TZ. Spolupachatelem může být kdokoliv, kdo splní podmínky pro pachatele podle TZ. Jedná se tedy o úmyslné společné jednání dvou nebo více osob. V případě spolupachatelství není rozhodující, zda každý ze zúčastněných užil násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí.

Spolupachatelé si mohou svou účast na TČ loupeže rozdělit tak, že jeden vykonává násilí a druhý se zmocňuje cizí věci¹⁸. Jestliže pachatel přistoupí k činu jiného pachatele po uskutečnění násilí ve stadiu zmocňování se věci, tj. ve stadiu dokončování loupeže, jde o pomoc k loupeži, nikoli o spolupachatelství loupeže. Spolupachatelství je možné jak ve stadiu pokusu, tak i ve stadiu spáchání TČ.

Organizátorství, návod či pomoc se posuzují jako účastenství ve smyslu § 24 TZ jen v případě, pokud hlavní pachatel trestný čin dokonal, či se o tento trestný čin alespoň pokusil. V případě, že hlavní pachatel nedospěl ani do stadia pokusu, v tomto případě jednání účastníka není beztrestné, ale posuzuje se jako příprava k trestnému činu loupeže. Příprava trestného činu loupeže je vždy trestná. Účast organizátora, návodce či pomocníka, který se podílel na trestném činu loupeže, ale o níž se hlavní pachatel nakonec ani nepokusil, je tedy možné kvalifikovat jako přípravu zvláště závažného zločinu loupeže.

Subjektivní stránka

Subjektivní stránka trestného činu loupeže představuje zavinění ze strany pachatele. Jak již vyplývá ze skutkové podstaty trestného činu loupeže, zavinění ze strany pachatele musí být úmyslné, kdy: *„úmysl pachatele se musí vztahovat jak k násilnému jednání, jímž*

---

¹⁸ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 7 Tz 4/68 (získáno dne 08. 03. 2013 z programu ASPI, stav k 06. 03. 2013).

chce pachatel překonat nebo znemožnit odpor oběti, pro který se jinak nemůže věci zmocnit, tak k tomu, aby se zmocnil cizí věci. Úmysl ovšem nemusí směřovat k trvalé dispozici s věcí, ale jak již bylo uvedeno, postačí i úmysl směřující ke zmocnění se věci k přechodnému užívání nebo k jejímu zničení apod.“¹⁹

3.1.2 Kvalifikované skutkové podstaty trestného činu loupeže

Kvalifikované skutkové podstaty TČ loupeže jsou závažnější. Bývají uvedeny ve druhých a následujících odstavcích skutkových podstat TČ ve zvláštní části TZ. Jde převážně o okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby. Ty přistupují ke znakům základní skutkové podstaty a typizují její vyšší stupeň nebezpečnosti činu pro společnost.

Trestný čin loupeže se skládá ze tří kvalifikovaných skutkových podstat, ve kterých jsou obsaženy okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby a zakládající tak přísnější postih pachatele.

Druhý odstavec § 173 TZ TČ loupeže vymezuje okolnosti o použití přísnějšího postihu v případech, kdy pachatel spáchá trestný čin loupeže podle 1. odstavce § 173 TZ jako člen organizované skupiny, která je definovaná v ustanovení § 129 TZ jako: *„organizovaná zločinecká skupina je společenstvím nejméně tří trestně odpovědných osob s vnitřní organizační strukturou, s rozdělením funkcí a dělbou činností, které je zaměřeno na soustavné páchání úmyslné trestné činnosti,“²⁰* nebo způsobí-li činem těžkou újmu na zdraví. Těžkou újmu na zdraví definuje TZ v ustanovení § 122 jako: *„těžkou újmou na zdraví se rozumí jen vážná porucha zdraví nebo jiné vážné onemocnění. Za těchto podmínek je těžkou újmou na zdraví*

- a) zmrzačení,*
- b) ztráta nebo podstatné snížení pracovní způsobilosti,*
- c) ochromení údu,*
- d) ztráta nebo podstatné oslabení funkce smyslového ústrojí,*
- e) poškození důležitého orgánu,*
- f) zohyzdění,*
- g) vyvolání potratu nebo usmrcení plodu,*
- h) mučivé útrapy*

---

¹⁹ ŠÁMAL a kol.; *Trestní zákoník, komentář, 1. vydání*, Praha C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7400-428-5

²⁰ ŠÁMAL a kol.; *Trestní zákoník, komentář, 1. vydání*, Praha C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7400-428-5

i) delší dobu trvající porucha zdraví“.

Způsobí-li činem značnou škodu, kdy tato škoda je ve výši nejméně 1 000 000 Kč, nebo spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání trestného činu vlastizrady, teroristického útoku nebo teroru, hrozí mu trest odnětí svobody na 5 až 12 let²¹.

Podle § 173 odst. 3 TZ bude pachatel potrestán odnětím svobody na 8 až 15 let, jestliže způsobí činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu, kdy škodou velkého rozsahu se rozumí škoda nejméně 10 000 000 Kč.

Nejpřísněji okolnosti jsou posuzovány dle § 173 odst. 4, kdy pachatel činem uvedeným v odstavci 1 uvedeného paragrafu způsobí smrt, hrozí mu trest odnětí svobody na 10 až 18 let.

3.1.3 Vývojová stadia trestného činu loupeže

Vývojová stadia trestného činu loupeže představují jednotlivé fáze neboli stupně. Tyto fáze jsou důležité pro pachatele v úmyslu spáchat trestný čin loupeže, kdy jednotlivé fáze rozšiřují skutkovou podstatu loupeže. Vývojovými stádii jsou:

- příprava k trestnému činu,
- pokus trestného činu,
- dokonáný trestný čin.

První je myšlenka spáchat loupež, která není ještě trestná. Jde o základní a výchozí bod důležité pro trestné fáze v podobě přípravy, pokusu a dokonání trestného činu. Tyto myšlenkové procesy se neprojevují navenek a jejich dokazatelnost před soudem je takřka nemožná. Je nutno dodat, že jednotlivá vývojová stadia pohlcují stádium předcházející. Pachatel je trestně odpovědný pouze za nejposlednější stádium trestného činu.

Příprava trestného činu loupeže

Příprava je upravena v ustanovení § 20 TZ jako: „*Jednání, které záleží v úmyslném vytváření podmínek pro spáchání zvláště závažného zločinu (§ 14 odst. 3), zejména v jeho organizování, opatřování nebo přizpůsobování prostředků nebo nástrojů k jeho spáchání, ve spolčení, srocení, v návodu nebo pomoci k takovému zločinu, je přípravou jen tehdy, jestliže to trestní zákon u příslušného trestného činu výslovně stanoví a pokud nedošlo k*

---

²¹ NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní právo hmotné. 2. rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2007, s. 98.

*pokusy ani dokonání zvlášť závažného zločinu*²². “ Dále stanovuje, že příprava je trestná pouze u zvlášť závažných zločinů, u nichž je to výslovně uvedeno. S odkazem na znění ustanovení § 173 odst. 5) TZ, dojde-li k závěru, že příprava trestného činu loupeže je trestná. Na druhou stranu nesmíme zapomenout, že trestnost přípravy je podmíněna skutečností, že již nedošlo k pokusu či dokonání trestného činu loupeže.

Trestní sazba za přípravu loupeže je stejná jako sazba stanovená za dokonanou loupež dle ustanovení § 173 TZ. Od přípravy lze upustit, pokud pachatel dobrovolně upustí od dalšího jednání směřujícího ke spáchání trestného činu loupeže a splní alespoň jednu ze zákonem stanovených podmínek²³:

- odstranění nebezpečí, které vzniklo z podniknuté přípravy,
- činí oznámení o nebezpečí, které z přípravy vzešlo, a to v době, kdy je možné jej ještě odstranit. Takové oznámení učiní státnímu zástupci či policejnímu orgánu. (Voják může místo toho učinit oznámení svému nadřízenému.).

Dobrovolnost spočívá v tom, že pachatel ví, že mu nic nebrání dokončit trestnou činnost podle jeho představ, ani mu nehrozí žádné nebezpečí, a přesto se rozhodne od dokonání upustit či učinit oznámení. O dobrovolnost nepůjde v případech, kdy:

- pachatel byl přistižen a ze strachu svého odhalení od další činnosti upustil,
- pachatel dospěl k překážce, kterou nezvládne překonat (při vloupání se do domu nezvládne proniknout dveřmi a pokus vzdá),
- pachatel učiní oznámení ze strachu, že ho jeho spolupachatel, proti kterému bylo zahájeno trestní stíhání, prozradí (v případech, kdy je spolupachatel dopaden již ve stádiu přípravy či pokusu o loupež – z logiky věci nelze učinit po dokonání činu). Pokud tedy pachatel splní podmínku dobrovolného upuštění a odstranění nebezpečí či učinění ohlášení, pak dojde k zániku trestní odpovědnosti

Pokus trestného činu loupeže

Pokus trestného činu nalezneme v ustanovení § 21 TZ. Pokus trestného činu loupeže můžeme definovat jako: „ *jednání, které bezprostředně směřuje k dokonání*

---

²² Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

²³ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 5. vydání. Praha: Leges, 2014,

trestného činu loupeže, jehož se pachatel dopustil v úmyslu trestný čin loupeže spáchat, ale nedošlo k jeho dokonání²⁴.“

Trestní sazba za pokus je opět stejná jako sazba stanovená pro dokonanou loupež podle ustanovení § 173 TZ. Stejně jako u přípravy je možné se zprostit trestní odpovědnosti dobrovolným upuštěním od dalšího jednání směřujícího k dokonání trestného činu loupeže a zároveň při splnění alespoň jedné ze zákonem stanovených podmínek:

- odstranění nebezpečí z podniknutého pokusu trestného činu loupeže,
- učinění oznámení o nebezpečí, které z pokusu vzešlo, a to v době, kdy je možné jej ještě odstranit. Takové oznámení učiní státnímu zástupci či policejnímu orgánu. (Voják může místo toho učinit oznámení svému nadřízenému.)

Dokonaný trestní čin loupeže

Posledním stadiem trestného činu loupeže je dokonaný trestný čin. Charakterizuje se tím, že dojde k naplnění všech znaků skutkové podstaty trestného činu loupeže. K dokonání trestného činu loupeže podle ustanovení § 173 odst. 1) TZ postačí i užití násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci. V případě, že pachatel v úmyslu směřoval k tomu, aby zmocněním se cizí věci způsobil značnou škodu, ale k takovému následku nedošlo, jde o to, že jeho jednáním byly naplněny pouze znaky pokusu o trestný čin loupeže podle ustanovení § 21 odst. 1 TZ.

Trestný čin loupeže je považován za dokonaný i tehdy, pokud je použito násilí nebo pohrůžka bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci, aniž by bylo potřeba, aby byl tento úmysl uskutečněn. Čin je tedy považován za dokonaný, i pokud pachatel po použití násilí dobrovolně upustí od uskutečnění svého úmyslu zmocnit se cizí věci.²⁵

O dokonaný trestný čin půjde i tehdy, pokusí-li se pachatel užitím násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí zmocnit klíčů od motorového vozidla, aby jej

---

²⁴ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 5. vydání. Praha: Leges, 2014,

²⁵ ŠÁMAL a kol.; *Trestní zákoník, komentář*, 1. vydání, Praha C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7400-428-5

neoprávněně užíval, kdy poškozený pod vlivem násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí sveze pachatele na žádané místo.

3.1.4 Vztah trestného činu loupeže k jiným ustanovením

Jak již bylo řečeno trestný čin loupeže, má dva kumulativně vyjádřené objekty, kterými jsou osobní svoboda a majetek. Pokud by byl porušen jen jeden z nich, nejednalo by se tudíž o trestný čin loupeže.

Trestní zákoník ve své zvláštní části vymezuje některé trestné činy, které mají podobné znaky jako loupež, kdy u těchto trestných činů dochází k porušení jenom u jednoho zájmů chráněných trestním zákoníkem. Mezi tyto trestné činy řadíme krádež, vydírání, omezování osobní svobody a loupežná vražda.

Srovnání trestného činu loupeže s trestným činem krádeže

Základní skutková podstata trestného činu krádeže je upravena v ustanovení § 205 odst. 1 a) až e). Krádež řadí mezi trestné činy proti majetku. Trestného činu krádeže se dopustí ten: „*kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní.*“²⁶ V tomto případě vidíme, že trestné činy krádež a loupež mají stejný objekt, kterým je majetek.

První rozdíl mezi těmito trestnými činy tedy spatřujeme v tom, že u trestného činu loupeže dochází k zmocnění se cizí věci v úmyslu za použití násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí, zatímco u trestného činu krádeže tento znak chybí. Můžeme říci, že u krádeže se tedy pachatel zmocňuje cizí věci bez použití jakéhokoliv násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí. Poškozený se trestného činu krádeže ani nemusí účastnit nebo o ní vědět, zatímco u loupeže je tomu naopak.

Další rozdíl je v posuzování znaku použití násilí u trestných činů loupeže a krádeže. Pokud dojde k náhlému vytržení věci z ruky poškozeného lze toto posuzovat jako trestný čin krádeže podle ustanovení § 205 TZ v případech, kdy prostředkem zmocnění se věci pachatele je moment překvapení. To znamená, že poškozený vytržení věci neočekává a nedochází tak k překonání jeho odporu. Naopak je tomu u trestného činu loupeže podle §

---

²⁶ ŠÁMAL a kol.; *Trestní zákoník, komentář, 1. vydání*, Praha C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7400-428-5

173 TZ, kdy prostředkem k zmocnění se věci je použití násilí ze strany pachatele, které eliminuje odpor poškozeného a jeho vůle věc nevydat.

Jako další rozdíl mezi loupeží a krádeží můžeme spatřovat ve výši minimální škody. Kdy u trestného činu loupeže není škoda zákonem stanovena, tudíž ke škodě nemusí vůbec dojít, stačí jen užití násilí v úmyslu se zmocnit cizí věci, zatímco u krádeže je tomu jinak. Jak uvádí ustanovení § 205 odst. 1 písm. a) TZ, musí vzniknout škoda nikoliv nepatrná, která je stanovena v ustanovení § 138 odst. 1 TZ jako škoda dosahující částky nejméně 10 000 Kč.

Srovnání trestného činu loupeže s trestným činem vydírání

Trestný čin loupež a trestný čin vydírání mají společný objekt, kterým je osobní svoboda ve smyslu svobody rozhodování. Proto jsou tyto trestné činy řazeny ve zvláštní části TZ mezi trestné činy proti svobodě.

Vydírání se podle ustanovení § 175 odst. 1 TZ dopustí ten: „*kdo násilím nebo pohrůzkou jiné těžké újmy nutí jiného, aby něco konal, opominul nebo trpěl.*“²⁷ To znamená, že loupež a vydírání se tedy shodují v použití násilí. U vydírání však chybí znak bezprostřednosti násilí. Zatímco u loupeže je toto násilí použito okamžitě nebo z pohrůžky bezprostředního násilí je patrné, že bude vykonané ihned, pokud poškozený pachatele neposlechne.

O trestný čin loupeže podle ustanovení § 173 odst. 1 TZ půjde jen v případě, že pachatel jedná v úmyslu zmocnit se cizí věci násilím nebo pohrůzkou bezprostředního násilí. Na druhou stranu, pokud by však pachatel užil násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu donutit poškozeného, aby mu vydal věc někdy v budoucnosti, v tomto případě by se jednalo o trestný čin vydírání podle § 175 odst. 1 TZ²⁸.

---

²⁷ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

²⁸ ŠÁMAL a kol.; *Trestní zákoník, komentář, I. vydání*, Praha C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7400-428-5

Srovnání trestného činu loupeže s trestným činem omezování osobní svobody

Trestného činu omezování osobní svobody se dopustí ten: „*kdo jinému bez oprávnění brání užívat osobní svobody.*“²⁹ Omezování osobní svobody, které pachatel vykonává násilným útokem vůči poškozenému v úmyslu zmocnit se cizí věci, které vytváří znaky trestného činu loupeže podle § 173 TZ a nikoliv trestného činu omezování osobní svobody podle § 171 odst. 1, 2 TZ.

Srovnání trestného činu loupeže s loupežnou vraždou

U trestného činu loupeže může dojít k tomu, že pachatel překročí intenzitu použitého násilí a dojde při tom k usmrcení napadené osoby a to bez ohledu na výši způsobené škody. V tomto případě budeme posuzovat zavinění pachatele, protože aby tento skutek byl posuzován jako trestný čin loupeže, musí se jednat pouze o nedbalostní zavinění. Naopak je tomu pokud pachatel úmyslně usmrtí jiného, aby se zmocnil cizí věci, kdy tento skutek se bude posuzovat jako trestný čin vraždy podle ustanovení § 140 odst. 1, 2 písm. j) TZ.

3.1.5 Situace a druhy trestného činu loupeže

Situace, za které loupež probíhá, je tvořena zejména:

- charakterem místa činu – kde se místo činu nachází
- dobou spáchání loupeže
- charakterem napadených osob – například osoba v podnapilém stavu

Pachatelé se často přizpůsobují dle toho, kde loupež páchají. Například si opatří informace o charakteru napadeného objektu.

Způsoby spáchání loupeže můžeme klasifikovat z různých hledisek. Za základní kritérium klasifikace loupeže považujeme intenzitu útoku a charakter napadeného objektu.

Podle intenzity útoku lze vymezit jednotlivé druhy loupeží:

- loupeže páchané použitím pohrůžky bezprostředního násilí

---

²⁹ ŠÁMAL a kol.; *Trestní zákoník, komentář, 1. vydání*, Praha C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7400-428-5

- loupeže páchané použitím přímého fyzického násilí
- loupeže páchané uvedením osoby do stavu bezbrannosti.

Uvedené skupiny trestných činů loupeží se od sebe liší ve způsobu provedení tím, že jsou determinovány i projevy protiprávního jednání pachatele.

V prvním případě³⁰ jsou k dispozici převážně stopy ve vědomí osob poškozených a věcné důkazy, kterými jsou často věci pocházející z trestné činnosti.

V druhém případě se jedná o loupeže, kdy se využití přímého fyzického násilí projeví v celé škále kriminalistických stop materiálních, jedná se například o bodné a řezné rány.

Ve třetím případě jsou materiální stopy velice vzácné, ovšem po důkladném zkoumání stop, jimiž jsou například tělní tekutiny zúčastněných osob nebo zbytků nápojů ve sklenkách, můžeme zjistit třeba i přítomnost uspávacích prostředků apod.

Významnou roli ve způsobu spáchání loupeže hraje i použití zbraně. Tyto loupeže páchané s použitím zbraně jsou považovány za jedny z nejzávažnějších trestných činů. Při ozbrojených loupežných přepadeních jsou nejčastěji používány nože. Ve finančních institucích, např. přepadení banky, pošty, obchodních provozoven a na místech s koncentrací více osob, bude během přepadení spíše použito střelné zbraně. Jako důvod lze uvést i to, že pro lupiče amatéra, který se častěji dopouští tzv. pouliční loupeže, bude snazší opatření si nože než střelné zbraně.

V České republice se odhaduje počet loupeží spáchaných se střelnou zbraní asi na 10 %. Současně se častěji vyskytují způsoby spáchání loupeží, spočívající v přípravném jednání zejména v:

- typování vhodné oběti nebo objektu a získání informací
- plánování činu se spolupachateli
- obhlídka místa činu
- opatrování zbraně, převleků a dopravních prostředků.

---

³⁰STRAUS, J.; *Kriminalistická metodika*, 2. vyd., Plzeň, Aleš Čeněk, 2008, ISBN 978-80-7380-124-3

Na základě dalšího kritéria, které představuje charakter napadeného objektu, je možné loupeže dělit do následujících skupin:

- loupeže páchané v peněžních ústavech, jako jsou banky, spořitelny, pošty, jde o místa, kde dochází k soustředění většího množství peněz, proto cílem pachatelů těchto loupeží je právě získání této finanční hotovosti; pachatelé při páchání tohoto typu loupeží často využívají bezprostředního násilí způsobeného užitím zbraně a velice často jsou pachatelé takovýchto loupeží maskováni
- loupežná přepadení přepravy peněz v tomto případě jsou napadenými osobami zaměstnanci podniků a bezpečnostních agentur, které se účastní převozu finanční hotovosti
- loupeže páchané v provozovnách obchodů a jiných obdobných prostor, jedná se převážně o objekty s nočním provozem – večerky, benzinové čerpací stanice, směnárny, kdy je předpoklad nižšího výskytu osob a tedy i případných svědků
- loupežná přepadení míst sloužících k bytovým účelům
- loupežná přepadení dopravních prostředků - směřováno proti vozidlům taxislužby
- loupežná přepadení prostá.

Podle existence předchozího kontaktu mezi pachatelem a obětí rozlišujeme následující:

- loupeže bez předchozího kontaktu
- loupeže po předchozím kontaktu.

Loupež bez předchozího kontaktu znamená, že před spácháním trestného činu nedochází k žádnému kontaktu mezi pachatelem a obětí, lze to tedy rozdělit na dvě podskupiny.

Jednou je skupina, kdy pachatel napadá svou oběť tzv. ze zálohy. Toto napadení se vyznačuje tím, že pachatel je až do poslední chvíle před obětí skryt a následně ji náhle překvapí útokem, který je veden nejčastěji zezadu nebo případně z boku.

Druhou skupinou je pak napadení, kterému říkáme frontální, pro které je typické, že je zpravidla prováděno zepředu. V tomto případě má napadená osoba možnost se před útočníkem bránit a po napadení je pak schopna popsat pachatelův vzhled.

V případě loupeže po předchozím kontaktu se oběť s pachatelem dostává dobrovolně do společného kontaktu před spácháním TČ loupeže. Takový kontakt může pachatel s obětí navazovat již s úmyslem spáchat TČ. Ke kontaktu mezi pachatelem a obětí dochází např. při společné konzumaci alkoholu nebo v rámci provozování prostituce.

3.1.6 Pachatelé loupeže

Pachatelé loupeží jsou převážně mladší muži cca do 35 let věku. Jen výjimečně se této trestné činnosti dopouštějí i ženy. Loupež je ve většině případů předem cíleně plánovaná, připravovaná a organizovaná. Uskutečnění činu je proto spojeno s určitými osobnostními dispozicemi pachatele. Pachatelé se verbálně projevují co nejméně, ale na druhou stranu jsou velice nervózní a vypjatí. Jen ve výjimečných případech se u nich můžeme setkat s hrubostí, vulgárností či bezohlednou agresivitou, která však bývá jen součástí jejich rolí. Pachatelé při spáchání loupeže použijí zbraň, ke střelbě jen ojediněle. Okolnosti, které je přivedou ke střelbě, můžeme shrnout následovně:

- nevhodné chování přepadených – jedná se o situaci, kdy přepadená osoba klade pachateli fyzický odpor nebo se jej po spáchání činu snaží zadržet anebo pronásledovat
- zdůraznění pohrůžky výstražnou střelbou
- překonání mechanických zábran.

Počet pachatelů je určen zpravidla organizovaností činu a velikostí napadeného místa. Většinou se počet pachatelů pohybuje od jednoho do tří osob na místě činu, výjimečně ve více osobách a to i včetně řidiče připraveného vozidla. Odhaduje se, že přibližně 60 % všech přepadení bylo provedeno jedním pachatelem.

3.1.7 Oběti loupeže

Každé loupežné přepadení je pro oběti extrémní psychickou zátěží. Tuto psychickou zátěž doprovázejí silné emoce, stres a hlavně strach. To platí i u přepadených, kteří jsou na tyto situace speciálně vycvičeni, zejména u pracovníků peněžních ústavů. Oběťmi se stávají mezi nezletilými a mladistvými častěji chlapci než dívky. Dále jsou oběťmi loupeží převážně muži, odhadem se jedná o 70 %, podíl ženských obětí se

v posledních letech mírně zvýšil. Velkou skupinu potencionálních obětí TČ loupeže pak představují senioři.

Obětí TČ loupeže se tedy může stát kdokoliv. Zejména proto, že jsou loupeže páčány jak pod pohrůžkou bezprostředního násilí, za použití určitých druhů zbraní nebo jen její makety, což je v tu chvíli, kdy je oběť ve stresu pro ni těžko rozpoznatelné, tak samotným násilím, kdy oběť nemá možnost se účinně bránit. Loupežná přepadení trvají zpravidla jen několik minut, během kterých dostává oběť od pachatele pokyny, jak se má chovat a co má dělat.

Dále se tyto osoby svým jednáním podílejí na způsobu spáchání a úspěšnosti loupeží a na tvorbě stop a jiných důležitých důkazů na místě činu.

3.1.8 Motiv

Pod pojmem motiv můžeme chápat vnitřní pohnutku osoby ke spáchání TČ loupeže. Nejčastějším motivem ke spáchání TČ loupeže je převážně finanční situace pachatele, která může být pro pachatele neúnosná. Může pachatele dovést až k tomu, že spáchá loupežné přepadení. Z tohoto důvodu se také na páčání TČ loupeže podílejí recidivisté a osoby závislé na výherních automatech nebo na užívání omamných látek. Tyto osoby potřebují peníze opatřit co nejrychleji, protože potřebují financovat svou závislost, kdy mají snahu získat peníze v hotovosti.

3.1.9 Kriminalistické stopy na místě činu

Na místě, kde došlo ke spáchání loupeže, lze zajistit stopy zejména ve vědomí poškozené osoby, jedná se o tzv. paměťové stopy. Tato skutečnost vyplývá z faktu, že ve většině případů přišla poškozená osoba s pachatelem do styku a měla možnost si zapamatovat jeho podobu. Dále při loupeži mohou vzniknout materiální stopy, a to v případech, kdy se pachatel na tento TČ připravoval nebo při provedení TČ anebo přímo při jeho spáchání. Najdou se i stopy při loupežích, kdy pachatel jen vyhrožuje a z nejrůznějšího důvodu se lupu nezmocnil.

Stopy lze rozdělit následovně:

- stopy na místě činu³¹ – pachatel při spáchání loupeže zanechá na místě činu stopy především biologické – krev, sliny na nedopalcích cigaret; pachové stopy na místě, na kterém pachatel stál nebo předmětu, kterého se dotýkal a trasologické – stopy obuvi, stopy pneumatik vozidel; daktyloskopické – otisky papilárních linií prstů nebo dlaní na předmětech, kterých se pachatel dotkl, tyto lze vyhodnotit rovněž jako stopy biologické, v případě provedení plošného stěru
- na těle oběti a oděvu – najdeme převážně stopy bodné, řezné a zhmožděniny, které vznikají, když se oběť brání; dále to mohou být střelná poranění a jiné stopy jako například kontaktní mikrostopy
- na těle pachatele a jeho oděvu³² – zde najdeme povýstřelové zplodiny, v případech, kdy pachatel při loupeži použije střelnou zbraň, dále můžeme nalézt biologické stopy jako například vlasy nebo krevní stopy oběti či samotného pachatele
- na předmětech použitých při loupeži – můžeme nalézt biologické stopy – například na maskovacích kuklách zejména vlasy; daktyloskopické stopy na noži nebo zbrani použité ke spáchání loupeže.

Mimo materiálních stop zajištěných na místě činu loupeže se často využívají i jiné soudní důkazy mající v souvislosti s ostatními shromážděnými věcmi značný důkazní význam. Jsou to například odcizené věci, dopravní prostředky použité při loupeži nebo zbraně, s nimiž byla loupež spáchána. Dále pak videozáznamy z bezpečnostních kamerových systémů, telekomunikační provoz na buňkách provozovatelů telekomunikačních sítí ve smyslu ustanovení § 88a trestního řádu, svědectví osob a dalších.

---

³¹ HLAVÁČEK, J.; PROTIVÍNSKÝ, M. a kol.; *Praktická kriminalistika*, vyd., Praha, 2006

³² STRAUS, J.; *Kriminalistická metodika*, 2. vyd., Plzeň, Aleš Čeněk, 2008, ISBN 978-80-7380-124-3

4 PRVOTNÍ A NEODKLADNÉ ÚKONY NA MÍSTĚ NÁSILNÉHO TRESTNÉHO ČINU

Policista, který se dostaví na místo činu (dále jen MČ) jako první, zajistí provedení prvotních a neodkladných úkonů na místě. Předtím než policista provede potřebné úkony na místě, je důležité, aby co nejrychleji vyhodnotil situaci, stanovil pořadí jednotlivých úkonů a rozhodl o dalším postupu.

Zprvu se vyhodnocuje zejména:

- co se stalo
- jaká je závažnost a rozsah následků
- jak je rozsáhlé místo činu
- jaká opatření je nutno provést.

Pod pojmem „prvotní a neodkladné úkony na místě činu“ rozumíme:

1) Ukončení probíhajícího protiprávního jednání a zajistit osoby přistížené při páchání protiprávního jednání:

Povinností policisty je zakročít nebo učinit jiná opatření vedoucí k zabránění nebo k ukončení páchání protiprávního jednání a k odvrácení nebezpečí.

2) Poskytnout první pomoc a zabezpečit lékařské ošetření zraněným osobám a zabezpečení technické nebo jiné pomoci:

Policista dbá na to, aby místo činu, předměty a stopy byly co nejméně narušeny. Dále zaznamená veškeré změny na místě činu a zajistí informace, kam byl zraněný odvezen včetně jména zdravotníka, čísla sanitky a adresy zdravotnického zařízení.

3) Provedení jiných úkonů k zabránění dalších škodlivých následků:

Policista provede vhodná opatření jako například přerušování dodávky plynu, elektřiny nebo vody a to z důvodu ohrožení života nebo zdraví osob na MČ.

4) Bezprostřední pronásledování osoby podezřelé ze spáchání trestného činu a její zadržení:

Policista, který vidí, jak podezřelá osoba utíká z místa činu, zahájí pronásledování osoby. Tento úkon má přednost před jinými úkony a stává se tak prioritou. Výjimkou je však případ, kdy je nutno provést první pomoc k záchraně lidského života nebo opatření k odvrácení přímo hrozícího nebezpečí.

Na místě lze za pomoci důvěryhodných občanů nebo svědků zajistit možnost střežení místa činu, aby nedošlo k jeho narušení a učinit vše pro úspěšné pronásledování pachatele a jeho zadržení dle ustanovení § 76 odst. 1 trestního řádu (dále jen TR): „osobu podezřelou ze spáchání trestného činu může, je-li dán některý z důvodů vazby (§ 67), policejní orgán v naléhavých případech zadržet, i když dosud proti ní nebylo zahájeno trestní stíhání (§ 160 odst. 1). K zadržení je třeba předchozího souhlasu státního zástupce. Bez takového souhlasu lze zadržení provést, jen jestliže věc nesnese odkladu a souhlasu předem nelze dosáhnout, zejména byla-li ona osoba přistižena při trestném činu anebo zastížena na útěku.³³“

Důvody vazby jsou uvedeny v ustanovení § 67 TR:

- a) *že uprchne nebo se bude skrývat, aby se tak trestnímu stíhání nebo trestu vyhnul, zejména nelze-li jeho totožnost hned zjistit, nemá-li stálé bydliště anebo hrozí-li mu vysoký trest,*
- b) *že bude působit na dosud nevyslechnuté svědky, spoluobviněné či jinak mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání,*
- c) *že bude opakovat trestnou činnost, pro niž je stíhán, dokoná trestný čin, o který se pokusil nebo vykoná trestný čin, který připravoval nebo kterým hrozil,³⁴*

Dá se říci, že se jedná o omezení osobní svobody na základě a v mezích stanovených zákonem. Zadržení pachatele loupeže vyžaduje promyšlenou přípravu ve formě dostatečného množství sil a prostředků, protože tito pachatelé jsou mnohdy velmi agresivní a nebezpeční. Je to zejména v situacích, kdy pachatel použil zbraň již při samotném spáchání loupeže, protože je pak velmi pravděpodobné, že se za použití zbraně bude i bránit zadržení. Situaci nepřispívá ani fakt, že v případě odsouzení hrozí pachatelům loupeží velmi vysoké tresty.

---

³³ NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní právo hmotné. 2. rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2007.

³⁴ Zákon č. 141/1969 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů

5) Pátrání po horké stopě s cílem zadržet pachatele nebo předměty a stopy anebo jiné důkazy směřující ke zjištění a usvědčení pachatele:

Policista je povinen bezprostředně informovat operační středisko o zjištěných skutečnostech, které mohou vést k zadržení osoby podezřelé ze spáchání trestného činu nebo k zajištění důležitých předmětů, stop anebo jiných důkazů směřujících k usvědčení pachatele.

Také se mohou vyskytnout případy, kdy TČ oznámí jiná osoba, ostraha objektu nebo třeba i signalizační zařízení v přepadené organizaci. O každém oznámení policejní orgán sepíše záznam. Toto oznámení obsahuje informace, které jsou vhodné pro pátrání po tzv. horké stopě. Toto pátrání se provádí bezprostředně po spáchání TČ, obvykle z místa činu. Po bezodkladném zjištění všech důležitých informací k zahájení této činnosti s cílem zadržet pachatele, buď to na útěku, ještě předtím než se ukryje nebo na místě činu.

Jestliže známe popis pachatele, bydliště a další informace ohledně pachatele, poté je ze strany policejního orgánu vyhlášeno pátrání po této osobě. Na druhé straně, kdy pachatel není znám, je pátrání závislé pouze na několika skutečnostech, které jsou např. krátká doba od spáchání činu a předpoklad, že pachatel není příliš vzdálen od místa činu, použití služebního psa, v případě, kdy víme o směru odchodu nebo příchodu pachatele.

6) Zjištění totožnosti účastníků, poškozených a dalších svědků na místě činu a podle okolností zajištění jejich přítomnosti na místě činu do příchodu Služby kriminální policie a vyšetřování (dále jen SKPV)³⁵ odpovědných za ohledání:

Do příjezdu výjezdové skupiny SKPV, kterou tvoří vyšetřovatel, operativce, kriminalistický technik, psovod, dále pak zástupce místního základního organizačního článku PČR, této skupině na MČ velí vyšetřovatel. Výjezdová skupina SKPV je odpovědná za ohledání místa činu. Do příjezdu SKVP je policista povinen zajistit totožnost přítomných osob.

Je-li na místě činu více svědků je vhodné je od sebe izolovat po předběžném vytěžení, aby jejich výpovědi nebyly navzájem ovlivňovány. Podle okolností je můžeme využít k provedení tzv. uzávěrky a tím zajistit jejich přítomnost na místě činu do příjezdu SKPV.

---

³⁵ HLAVÁČEK. J.; PROTIVÍNSKÝ. M. a kol.; *Praktická kriminalistika*. vyd., Praha, 2006

7) Předběžně zajistit místo činu, předměty a stopy, vymezení, označení a uzavření (vyznačovací pásem) před vstupem dalších osob a provedení úkonů k uchování předmětů a stop, které by mohly být do příjezdu SKPV poškozeny, zničeny nebo odcizeny:

Provést uzávěrku místa činu, tzn. zamezit nepovolaným osobám vstup na místo činu a zamezit poškození a odcizení předmětů a stop na místě. Právo vstoupit na místo činu mají v odůvodněných případech pouze zdravotníci a hasiči. Prostor k uzavření stanovíme podle okolnosti případu tak, aby mohlo být provedeno ohledání v co nejširším rozsahu. K uzavření místa se použije vyznačovací pás. Uzavření trvá po dobu nezbytně nutnou pro ohledání MČ.

Ohledání MČ provádí při spáchání některých loupeží policejní orgán, který předpokládá, že vznikne hodně stop na místě činu. Při pohrůžce bezprostředního násilí je potřeba neodkladně na místo činu vyjet a místo činu ohledat a to i v případech, je-li loupež oznámena dodatečně.

Ohledáním MČ rozumíme: ohledání určité části území, místnosti nebo jiné části prostoru, kde došlo k vyšetřované události³⁶. Provádí se zejména zjišťováním, zkoumáním a zaznamenáváním (dokumentováním) situace. Jedná se o neodkladný a neopakovatelný úkon. Výsledky ohledání MČ nám mohou velmi přispět k zodpovězení na některé ze základních kriminalistických otázek, kterými jsou:

- CO bylo spácháno - na tuto otázku můžeme nalézt odpověď již na samotném místě činu; např. u loupeže lze zjistit, zda se jedná o násilný trestný čin, atd.; k tomuto účelu se vytváří základní vyšetřovací a kriminalistické verze, které se následně prověřují; důležité je hlavně to, aby byly všechny stopy nalezené na místě činu řádně zajištěny a vyhodnoceny a celá situace na místě byla řádně zadokumentována
- KDY byl čin spáchán - jde o přesné vymezení doby, kdy byl spáchán čin; toto je velice důležité pro následné úkony např. při pátrání po pachateli i při vyšetřování; dále je to velice důležité pro taktické ohraničení případu např. pro hodnocení alibi u podezřelých osob; k stanovení doby spáchání činu může pomoci řada okolností a skutečností, které byly zjištěny při

---

³⁶ PJEŠČAK, Ján. *Kriminalistika*. 2. vyd. Praha: Naše vojsko, 1986. Str. 153.

ohledání místa činu, jako jsou např. stav různých pokrmů, posmrtné změny na těle oběti a jiné

- KDE byl čin spáchán - odpověď na tuto otázku nalezneme až po důkladném ohledání místa činu a vyhodnocení všech stop, materiálů a faktů zajištěných při ohledání; může se také jednat jen o místo nálezu nebo zjištění
- KDO čin spáchal - tato otázka je zcela zásadní a dává nám odpověď, kdo je pachatelem TČ; může nastat situace, že stopy nalezené a zajištěné při ohledání místa činu nás nemusí vést k určení pachatele TČ; tato situace není zcela běžná, protože téměř na každém místě činu nalezneme stopy, které nás dovedou ke zjištění neznámého pachatele; jedná se především o biologický materiál (DNA), otisky prstů atd.
- JAK byl čin spáchán - v případě, že ohledání místa činu bylo provedeno důkladně, tak bychom na základě zjištěných informací a zajištěných stop a věcných důkazů, mohli provést rekonstrukci postupu a jednání pachatele na MČ
- ČÍM byl čin spáchán - odpověď na otázku čím byl čin spáchán, si zodpovíme po dostatečně ohledaném místě činu a to buď přímo nalezením nástroje či zbraně, nebo zajištěním takových stop, díky kterým je možné zjistit charakter použitých nástrojů, zbraní, nebo dalších prostředků.
- PROČ byl čin spáchán – z jakého motivu pachatel čin spáchal; na zjištění motivu záleží nejen správná kvalifikace TČ, ale i také volba nepravděpodobnějších verzí a zjištění okruhu pachatele činu; motiv činu lze odvodit na místě činu z řady stop např. z písemných materiálů nalezených na místě činu.

Hranice pro ohledání místa činu se vymezují poměrně široce a ohledává se i okolí, kde můžeme nalézt stopy obuvi a dopravních prostředků, nedopalků cigaret, ztracené předměty, odhozené usvědčující předměty (*např. peněženka, taška, z níž pachatel odcizil peníze*) nebo odložené zbraně.³⁷

---

³⁷ STRAUS, Jiří et al. *Kriminalistická metodika*. 2. vydání. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008, s. 75, ISBN 978-80-7380-124-3.

Z praxe můžeme říci, že se v mnoha případech, ve kterých byly při ohledání přítomny i poškozené osoby, podařilo policejním orgánům na základě jejich poznatků zajistit i další důkazy a potřebné informace, které poté vedly k dopadení pachatele. V současné době tuto praxi policejní orgány využívá zcela běžně.

Dovolí-li to psychický stav poškozeného, může být k ohledání místa činu přizván i poškozený nebo očítý svědek loupeže. Opakovaný výskyt na místě činu může podpořit paměť a díky tomu si mohou tyto osoby vybavit okolnosti a detaily dříve ve výpovědi neuvedené, popřípadě upozornit na důležité skutečnosti a stopy.

Aby měli stopy a důkazy, které zajistíme při ohledání místa činu, v trestním řízení svojí důkazní hodnotu, je zapotřebí, aby byly řádně zadokumentované. Dokumentace musí utvořit ucelený pohled na celou situaci tak, aby každý kdo nebyl na místě činu, si mohl vytvořit představu o tom, jak to bylo na místě činu, co bylo předmětem ohledání a jak bylo při hledání místa činu postupováno. Dokumentace ohledání slouží převážně k tomu, aby kdykoli v průběhu trestního řízení mohlo dojít k rekonstrukci situace na místě činu.

V současné době se v kriminalistické praxi mimo dalších, používají tyto druhy dokumentace:

- protokol ohledání místa činu
- fotografická dokumentace místa činu
- videodokumentace místa činu
- topografická dokumentace místa činu.

Protokol je základní formou dokumentace průběhu a výsledku ohledání místa činu, kdy jeho procesní náležitosti jsou přesně specifikovány v TRŘ. Protokol musí věrně poskytovat obraz ohledávaného místa činu a měl by být zpracován s přihlédnutím k určitým základním zásadám:

- formulace v protokolu musí být jasné, bez možnosti nesprávné představy o místě činu, nebo možnosti více významů
- konkrétní popisovaný předmět se v protokolu popisuje stále stejně. V případě, že se na místě vyskytuje více předmětů stejného druhu, tak se individualizují číselně

- není přípustné používat nepřesné výrazy (např. nedaleko, přibližně, asi, téměř, většina, apod.)
- číselné označení stop na fotodokumentaci, plánu, nebo náčrtku se musí shodovat s číselným označením stop v protokolu
- do protokolu se uvádějí negativní okolnosti
- při popisu místa činu se postupuje podle zásady „od obecného k individuálnímu“
- v protokolu jsou zakázány vlastní úvahy o příčině a vzniku stop

Protokol o ohledání místa činu povinně obsahu tyto tři části:

1. úvodní část
2. popisová část
3. závěrečná část

Úvodní část obsahuje:

- označení události, které se ohledání týká,
- datum, čas a místo ohledání,
- hodnost, funkce, jméno a zařazení policisty, který ohledání provedl a řídil,
- hodnost, funkce a jména dalších účastníků ohledání,
- povětrnostní podmínky při ohledání,
- kriminalistické metody, které byly při ohledání použity,
- nacionále toho, kdo dal podnět k ohledání – oznamovatel.

Popisová část obsahuje:

- popis místa činu s přesným vymezením hranic ohledání,
- popis přístupových cest k místu činu a popis všech věcí, které byly na nich nalezeny a zajištěny,
- popis celkové situace na místě činu,
- popis jednotlivých částí místa činu; jde-li o ohledání domu, popis jeho místností i s okny, dveřmi, podlahou a stropem,
- popis všech míst, kde byly nalezeny stopy, nebo věcné důkazy.

Závěrečná část obsahuje:

- seznam a popis všech zajištěných stop, předmětů a dokumentů,
- místo, kam byly stopy zaslány ke zkoumání nebo kde budou uloženy a kdo je zajistil (hodnost, jméno a příjmení, služební zařazení),
- informaci, zda byl použit služební pes a s jakým výsledkem, popřípadě uvést důvod, proč nebyl služební pes nasazen,
- informace o použití speciálních technických prostředků pro vyhledávání stop a důkazů (např. UV lampa, detektor kovu),
- odkazy na použití dalších dokumentačních prostředků (např. fotodokumentace, náčrtek, plánek),
- informaci kam byla po ohledání převezena mrtvola, popřípadě zraněný,
- informaci o tom, jak byl objekt po ohledání zajištěn nebo komu byl předán,
- informaci o tom, zda bylo během ohledání něco zničeno nebo poškozeno,
- datum a čas ukončení ohledání místa činu,
- podpisy všech osob zúčastněných ohledání místa činu

Fotografická dokumentace je významnou součástí dokumentace průběhu a výsledků ohledání místa činu. Ve fotografické dokumentaci místa činu najdeme fotografii místa, kde došlo k ohledání nalezených stop a důkazů. Dále soubor fotografií z místa činu sloužící k tomu, aby názorně doplňovaly obsah protokolu o ohledání místa činu. Číselné označení stop zachycených ve fotografické dokumentaci se musí shodovat s číselným označením stop v protokolu o ohledání místa činu, v náčrtku i plánu místa činu.

Podle rozsahu záběru se rozlišují tyto dokumentační fotografie:

- Orientační fotografie
- Celková situační fotografie
- Polodetailní fotografie
- Detailní fotografie
- Celková přehledná fotografie

Videodokumentace slouží k obrazovému i zvukovému záznamu situace na místě činu a dále slouží také k zaznamenání průběhu a výsledků ohledání místa činu. Hlavním

významem videodokumentace je v tom, že dokonale zachycuje děj. Postupujeme obdobně jako při fotodokumentaci, nejprve se zadokumentuje celková situace na místě před ohledáním místa činu a následně se dokumentují jednotlivé úseky, předměty, stopy, jejich umístění a vzájemná poloha.

Topografická dokumentace je založená na grafickém znázornění a zobrazení situace na MČ. Poskytuje informace o rozměru, tvaru objektů, stop a jejich vzájemném umístění na MČ. Prostředky topografické dokumentace jsou:

- Náčrtek
- Plánek
- Schéma

8) Provedení hlásné služby:

Hlásná služba by měla obsahovat:

- kdo a odkud hlášení podává
- co se stalo
- kde se nachází místo činu
- jaká opatření byla přijatá
- jaká opatření je ještě potřeba provést
- co je známo o pachateli (popis a směr pohybu)
- zda je potřeba výjezdové skupiny SKPV na místo činu, v případě loupeže je potřeba výjezdové skupiny SKPV vždy
- další okolnosti případu nebo situace

Hlásná služba se předává dozorčí službě a také operačnímu středisku PČR, které rozhoduje, jaký příslušný organizační článek PČR na místo činu vyšle. V případě základní skutkové podstaty TČ loupeže pojedí na MČ organizační článek PČR příslušného územního odboru, kde se TČ stal. V případě kvalifikovaných skutkových podstat TČ loupeže, jako je škoda velkého rozsahu nebo smrt, bude na MČ vyslán výjezd krajského ředitelství policie.

Výše uvedené pořadí úkonů se řídí okolnostmi vyšetřovaného případu. Přednost mají úkony, které zabrání škodlivým následkům. Největší prioritu mají však úkony na ochranu života a zdraví osob.

5 KAZUISTIKA

5.1 Modelové situace

Kazuistická část mé bakalářské práce je zaměřena na modelové situace, ke kterým došlo na územní působnosti Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje. Hlavním cílem těchto modelových situací je popsat práci policejních hlídek, které se na místo činu, kde došlo ke spáchání trestného činu loupeže, dostavily jako první a zda-li při provádění prvotních úkonů na místě postupovali v souladu s výše uvedeným výčtem.

5.1.1 Modelová situace č. 1

Modelová situace č. 1 představuje trestný čin loupeže, která byla spáchána na veřejně přístupném prostranství v dopoledních hodinách na územní působnosti Městského ředitelství policie Plzeň.

OZNÁMENÍ UDÁLOSTI

Dne 15. 07. 2017 v 06:15 hod. oznámila telefonicky na integrované operační středisko Krajského ředitelství Plzeňského kraje (IOS KŘP Plzeň), že v ulici Koperníkova v Plzni byla přepadena a okradena žena o finanční hotovost, když na uvedeném místě čekala na svoji kamarádku, dvěma neznámými muži, kteří utekli směrem k Jižnímu vlakovému nádraží.

PRVOTNÍ ÚKONY NA MÍSTĚ

Na místo byla prostřednictvím operačního důstojníka IOS Městského ředitelství policie Plzeň (IOS MŘP Plzeň) vyslaná policejní hlídka z Oddělení hlídkové služby (OHS) Plzeň. Policisté po příjezdu na místo vyhledali poškozenou, kterou vyzvali k prokázání totožnosti dle § 63 odst. 2 písm. j) z. č. 273/2008 Sb.

Po poučení dle § 158 TŘ. se policisté z OHS začali poškozené vyptávat co zde na místě činu dělala, odkud k ní pachatele přistoupili a jakým směrem se dali na útěk. Dále ji požádali o detailní popis pachatelů. Načež jim poškozená sdělila, že jeden z nich měl na sobě červené tepláky, černou mikinu s logem značky Nike a měl krátce střižené vlasy. Druhý pachatel měl mít na sobě černé tepláky, červené tričko bez potisku a měl také krátce střižené vlasy. Oba měřili cca 168-175 cm. Ke způsobené škodě uvedla, že ji odcizili hotovost ve výši 500,- Kč. Tyto skutečnosti hlídka předala IOS Plzeň – město k vyhlášení pátrání po pachatelích.

Hlídkka OHS společně s poškozenou provedla pátrání v přílehlém okolí místa, kde došlo k jejímu přepadení a to s negativním výsledkem.

Jelikož byla poškozená značně otřesena a stěžovala si na bolest pravé ruky, proto na místo policisté přivolali Zdravotnickou záchrannou službu Plzeňského kraje (ZZS Pk). Poškozená poté byla převezena k ošetření poraněné ruky na oddělení chirurgie Fakultní nemocnice (FN) Plzeň – Lochotín. Od lékařů si hlídka vzala potřebné informace.

Policisté z OHS celou věc předali Službě kriminální policie a vyšetřování Městského ředitelství Policie ČR Plzeň (MŘP Plzeň).

ZHODNOCENÍ POSTUPU

V případě první modelové situace, která se odehrála na veřejném prostranství se policisté snažili postupovat dle výčtu prvotních a neodkladných úkonů v kapitole 4, akorát policisté z OHS ve svém úřední záznamu neuvádějí, zda místo, kde mělo dojít ke spáchání trestného činu loupeže, toto místo zajistili a zabezpečili páskou proti pohybu nepovolaných osob a proti neznehodnocení stop. Dále zde není uvedeno, zda si na místo přivolali výjezdového policejního psovoda, kvůli možné pachové stopě pachatelů na místě. Naopak co správně na místě provedli bylo, že zajistili poškozené osobě lékařské ošetření, získali detailní popis pachatelů a ten předali prostřednictvím hlášené služby IOS a zajistili ztotožnění všech účastníků události.

5.1.2 Modelová situace č. 2

Modelová situace č. 2 představuje trestný čin loupeže, který byl spáchán v uzavřeném objektu v brzkých ranních hodinách, rovněž na územní působnosti Městského ředitelství policie Plzeň.

OZNÁMENÍ UDÁLOSTI

Dne 25. 06. 2017 ve 03:05 hod. bylo telefonicky oznámeno na integrované operační středisko Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje (IOS KŘP Plzeň), že v ulici Čechova v Plzni ve sportbaru mělo údajně dojít k napadení hosta, který má být podle všeho v bezvědomí.

PRVOTNÍ ÚKONY NA MÍSTĚ

Na místo byla prostřednictvím operačního důstojník IOS Plzeň – město vyslaná policejní hlídka z Obvodního oddělení Policie ČR Plzeň – Bory (OO PČR Plzeň – Bory).

Policejní hlídka se na místě dozvěděla, že nedošlo k napadení hosta, nýbrž k loupežnému přepadení sportbaru. Na místě již v tu dobu zasahovala Zdravotnická záchranná služba Plzeňského kraje (ZZS Pk), kdy poškozená byla ošetřována pro řezná poranění v oblasti beder. Zraněná žena proto byla převezena na oddělení chirurgie Fakultní nemocnice (FN) Plzeň na Lochotíně k dalšímu ošetření.

Před tím než poškozená bude převezena do FN Plzeň, byla poučena dle § 158 TR, kdy po tomto poučení se hlídka dozvěděla, jak k loupežnému přepadení došlo, co pachatelé na místě dělali, jak se pohybovali a chovali. Dále policejní hlídka od poškozené získala detailní popis pachatelů.

Hlídka místo činu předběžně zabezpečila, kvůli zamezení pohybu nepovolaných osob a neznehodnocení stop. Místo střežila do příjezdu výjezdové skupiny SKPV. Na místě policejní hlídka kontaktovala svědkyni, která celou událost viděla, byla poučena dle § 158 TR a byla k celé věci vyslechnuta.

Na místo se za nedlouho dostavil majitel sportbaru, kterého hlídka ztotožnila a poučila dle § 158 TR. Dotázala se ho, zda mají ve sportbaru kamerový systém, ale k tomu uvedl, že kamerový systém je mimo provoz už dva měsíce.

Policisté z obvodního oddělení proto prostřednictvím IOS Plzeň – město přivolali výjezd Služby kriminální policie a vyšetřování (SKPV) vzhledem k podezření ze spáchání trestného činu loupeže dle § 173 z. č. 40/2009 Sb.

ZHODNOCENÍ POSTUPU

V případě této modelové situace, jenž se odehrála v uzavřeném objektu a z jednání policistů z OOP Plzeň – Bory, kteří na místě trestného činu loupeže byli první, nevyplývá, zda objekt zabezpečili proti pohybu nepovolaných osob na místě. Dále policisté neuvádějí, zda při vyslechnutí poškozené osoby se zeptali, kde přesně se pohybovaly osoby pachatelů a v jakých místech přesně stáli kvůli možné pachové stopě a zda byl přivolán na místo vjezdový policejní psovod, který dokáže na základě pachové stopy tyto osoby vypátrat. Krom těchto nedostatků si myslím, že policisté z OOP Plzeň Bory postupovali dle výčtu prvotních úkonů uvedených v kapitole 4.

5.1.3 Modelová situace č. 3

Modelová situace č. 3 představuje podezření ze spáchání trestného činu loupeže, který byl později překvalifikován na přečin krádeže, ke kterému došlo na územní působnosti Městského ředitelství policie Plzeň.

OZNÁMENÍ UDÁLOSTI

Dne 30. 07. 2017 v 19:10 hod. bylo na Obvodním oddělení Policie České republiky Nýřany (OOP Nýřany) nahlášeno, že v době okolo 16-17 hod. mělo dojít k loupežnému přepadení ženy dvěma neznámými pachateli v Husově ulici v Plzni.

PRVOTNÍ ÚKONY

Vzhledem k tomu, že bylo důvodné podezření ze spáchání trestného činu loupeže dle § 173 trestního zákoníku, byla poškozená převezena z OOP Nýřany na Službu kriminální policie a vyšetřování Městského ředitelství Policie České republiky Plzeň (SKPV MŘP Plzeň) ve 20:10 hod.

Po příjezdu byla poškozená vyslechnuta k dané věci, ve které uvedla, že dnes v 16 hod. měla schůzku s kamarádkou na Anglickém nábřeží a poté odešla směrem na Centrální autobusové nádraží (CAN), odtud ji měl jet autobus, až v 18:35 hod. Na křižovatce ulic Kotkova a Husova na úrovni domu číslo popisné 52 v Husově ulici k ní měli zezadu přistoupit dva neznámý pachatelé, z nich jeden ji strčil zezadu do zad a druhý měl tahat za batoh. Přestože rána nebyla moc silná, stejně napadená žena upadla a než se stihla zvednout ze země, měl údajně druhý pachatel batoh rozepnout a odcizit mobilní telefon. Oba poté měli utéci směrem k CAN.

Policistům z SKPV MŘP Plzeň se výpověď ze strany poškozené zdála poněkud nevěrohodná a proto ihned prověřili kameru z městského kamerového systému, která by se měla nacházet na uvedené křižovatce ulic a místo události by tedy z ní mělo být vidět. Při prověřování policisté z SKPV zjistili, že v uvedenou dobu se na místě činu poškozená nepohybovala.

Poté, co policisté zjistili tyto nové skutečnosti, byla s nimi poškozená seznámena a opětovně dotázána na průběh skutku. Dále bylo policistům podezřelé, že poškozená žádá zranění nemá, především na rukou, na které měla údajně upadnout.

Na to všechno poškozená uvedla, že se celý skutek neměl stát v Husově ulici, ale v podchodu k CAN od zastávky městské hromadné dopravy (MHD) tramvaje č. 2, kvůli tomu, že se bála to říct, protože jí matka tudy zakazuje chodit, ale jinak vše mělo proběhnout tak, jak popsala. Policistům se stále více zdála výpověď poškozené nevěrohodnější, a proto byla upozorněna na to, že se může dopustit trestného činu křivého obvinění a výpovědi. Na to se poškozená rozbředla, uvedla jak to celé bylo a že celou cestu měla telefon v ruce až do podchodu k CAN, kde k ní zezadu přišli dva neznámý muži a telefon z ruky jí vytrhli a utekli. Měla strach z toho, co na to řekne matka, až se dozví jakým způsobem přišla o mobilní telefon a že by z toho pak měla doma peklo, proto si celé loupežné přepadení vymyslela.

Policisté z SKPV provedly nezbytné úkony a následně poškozenou vyrozuměly o tom, že celá věc bude postoupena k dalšímu prověřování na Obvodní oddělení Policie České republiky Plzeň-Střed (OOP Plzeň – Střed) pro podezření ze spáchání přečinu krádeže dle § 205 odst. 1 písm. d) trestního zákoníku.

ZHODNOCENÍ POSTUPU

Co se týká třetí modelové situace, celá věc byla předána z OOP Nýřany s podezřením, že došlo ke spáchání trestného činu loupež na SKPV MŘP Plzeň. Policisté z OOP Nýřany nemohli provést okamžité prvotní úkony na místě činu, neboť poškozená osoba celou věc oznámila na Policii ČR až 2 hodiny po spáchání. To znamená, že veškeré stopy, které na místě činu byli, budou již nejspíše znehodnoceny, díky velkému výskytu osob. Policisté z SKPV proto měli k dispozici jen kamerový záznam a výpověď poškozené osoby.

6 Statistické šetření

Metodický postup při zpracovávání bakalářské práce využívá zejména sběr statistických dat, ať už kvantitativní či kvalitativní povahy. Kvantitativní šetření mělo povahu elektronického sběru ze statistického přehledu kriminality z informačních zdrojů Policie České republiky. Výběr statistických dat byl vybrán účelně za roky 2016 až 2021, konkrétně na územní působnosti Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, jelikož sloužím jako policista na výše uvedeném ředitelství policie.

Analýza a interpretace dat byla v kvantitativním šetření realizována prostřednictvím vytvoření tabulky u jednotlivých roků. Tabulka obsahuje trestný čin loupeže, trestný čin loupeže spáchaný na finančních institucích a loupežné vraždy, dále obsahuje počty registrovaných trestných činů a přesné počty objasněných trestných činů loupeže na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje i v procentech.

6.1 Statistický přehled

Tabulka č. 1 – Statistický přehled vývoje trestného činu loupeže na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje za rok 2016³⁸

Statistický přehled trestného činu loupeže na území KŘP Plzeňského kraje za rok 2016			
	loupeže (§ 173)	loupeže na finančních institucích (§ 173)	vraždy - loupežné (§ 140)
registrovaný počet	111	0	0
objasnění počet	62	0	0
tj. v % (objasněnost)	55,9%	0%	0%
spácháno nezletilými	2	0	0
spácháno mladistvými	2	0	0
spácháno opakovaně trestanými osobami	34	0	0
spácháno cizinci	15	0	0
spácháno pod vlivem alkoholu nebo JNL	7	0	0

V roce 2016 bylo na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje evidováno 111 případů trestného činu loupeže, z toho policisté objasnili 62 těchto skutků, což znamená, že byli úspěšní v 55,9%. V případě trestného činu loupeže spáchaného na finančních institucích a loupežné vraždy nebyly za rok 2016 na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje evidovány. Nejvíce bylo loupeží spácháno recidivisty a to ve 34 případech. Trestný čin loupeže spáchaný cizinci byl na území krajského ředitelství evidován v 15 případech. V 7 případech byl pachatel při spáchání trestného činu loupeže pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Na území krajského ředitelství byly v roce 2016 zaznamenány pouze 2 případy trestného činu loupeže, kterého se dopustili nezletilý a mladistvý.

³⁸ Policie České republiky, *Statistické přehledy kriminality za rok 2016* [Online]. Praha, 2022. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/statistiky-kriminalita-statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2016.aspx>

Tabulka č. 2 – Statistický přehled vývoje trestného činu loupeže na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje za rok 2017³⁹.

Statistický přehled trestného činu loupeže na území KŘP Plzeňského kraje za rok 2017			
	loupeže (§ 173)	loupeže na finančních institucích (§ 173)	vraždy - loupežné (§ 140)
registrovaný počet	91	0	0
objasnění počet	50	0	0
tj. v % (objasněnost)	55,0%	0%	0%
spácháno nezletilými	0	0	0
spácháno mladistvými	8	0	0
spácháno opakovaně trestanými osobami	25	0	0
spácháno cizinci	16	0	0
spácháno pod vlivem alkoholu nebo JNL	5	0	0

V roce 2017 bylo na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje evidováno 91 případů trestného činu loupeže, což je o 20 případů méně než v roce 2016. Z toho policisté objasnili 50 těchto skutků, což znamená, že byli úspěšní v 55,0%. V případě trestného činu loupeže spáchaného na finančních institucích a loupežné vraždy nebyly ani tyto za rok 2017 na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje evidovány. V roce 2017 bylo navíc loupeží spácháno taktéž recidivisty a to ve 25 případech. Trestný čin loupeže spáchaný cizinci byl v roce 2017 na území krajského ředitelství evidován v 16 případech. V 5 případech byl pachatel při spáchání trestného činu loupeže pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Na území krajského ředitelství bylo v roce 2017 zaznamenáno 8 případů trestného činu loupeže, který byl spáchán mladistvým, naopak nezletilý se trestného činu na území nedopustil.

³⁹ Policie České republiky, *Statistické přehledy kriminality za rok 2017* [Online]. Praha, 2022. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2017.aspx>

Tabulka č. 3 – Statistický přehled vývoje trestného činu loupeže na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje za rok 2018⁴⁰.

Statistický přehled trestného činu loupeže na území KŘP Plzeňského kraje za rok 2018			
	loupeže (§ 173)	loupeže na finančních institucích (§ 173)	vraždy - loupežné (§ 140)
registrovaný počet	81	6	0
objasnění počet	34	2	0
tj. v % (objasněnost)	42,0%	33,3%	0%
spácháno nezletilými	0	0	0
spácháno mladistvými	1	0	0
spácháno opakovaně trestanými osobami	19	1	0
spácháno cizinci	9	0	0
spácháno pod vlivem alkoholu nebo JNL	5	0	0

V roce 2018 policisté na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje evidovali 81 případů trestného činu loupeže, což je o 10 případů méně než za rok 2017. Z toho se policistům podařilo objasnit 34 těchto skutků, což znamená, že byli úspěšní v 42,0%. V případě trestného činu loupeže spáchaného na finančních institucích policisté v tomto roce evidovali 6 těchto případů, což je oproti roku 2017 více. Z toho se policistům podařilo objasnit 2 tyto skutky, což znamená, že byli úspěšní v 33,3%. Loupeží spáchanou na finanční institut se v jednom případě dopustil recidivista. Loupežná vražda nebyla ani za rok 2018 na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje evidována. Nejvíce loupeží bylo v roce 2018 spácháno taktéž recidivisty a to v 19 případech. Trestný čin loupeže spáchaný cizinci byl v roce 2018 na území krajského ředitelství evidován v 9 případech. V 5 případech byl pachatel při spáchání trestného činu loupeže pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Na území krajského ředitelství bylo v roce 2018 zaznamenáno 8 případů trestného činu loupeže, který byl spáchán mladistvým, naopak nezletilý se trestného činu na území nedopustil.

⁴⁰ Policie České republiky, *Statistické přehledy kriminality za rok 2018* [Online]. Praha, 2022. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2018.aspx>

Tabulka č. 4 – Statistický přehled vývoje trestného činu loupeže na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje za rok 2019⁴¹.

Statistický přehled trestného činu loupeže na území KŘP Plzeňského kraje za rok 2019			
	loupeže (§ 173)	loupeže na finančních institucích (§ 173)	vraždy - loupežné (§ 140)
registrovaný počet	67	2	0
objasnění počet	38	2	0
tj. v % (objasněnost)	56,7%	100,0%	0%
spácháno nezletilými	1	0	0
spácháno mladistvými	1	0	0
spácháno opakovaně trestanými osobami	22	2	0
spácháno cizinci	9	0	0
spácháno pod vlivem alkoholu nebo JNL	0	0	0

V roce 2019 policisté na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje evidovali 67 případů trestného činu loupeže, což je pokles o 14 případů než za rok 2018. Z toho se policistům podařilo objasnit 38 těchto skutků, což znamená, že byli úspěšní v 56,7%. V případě trestného činu loupeže spáchaného na finančních institucích policisté v tomto roce evidovali pouze 2 tyto případy, což je oproti roku 2018 o 4 méně. Z toho se policistům podařilo objasnit 2 tyto skutky, což znamená, že byli úspěšní v 100,0%. Loupeže spáchané na finanční institut se v 2 případech dopustil recidivista. Loupežná vražda nebyla ani za rok 2019 na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje evidována. Nejvíce bylo loupeží v roce 2019 spácháno, taktéž recidivisty a to ve 22 případech. Trestný čin loupeže spáchaný cizinci byl v roce 2019 na území krajského ředitelství evidován v 9 případech. V roce 2019 policisté na území nevidovali žádný případ, kdyby byl pachatel při spáchání trestného činu loupeže pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Na území krajského ředitelství byl v roce 2019 zaznamenán 1 případ trestného činu loupeže, který byl spáchán mladistvým a 1 případ trestného činu loupeže, který byl spáchán nezletilým.

⁴¹ Policie České republiky, *Statistické přehledy kriminality za rok 2019* [Online]. Praha, 2022. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2019.aspx>

Tabulka č. 5 – Statistický přehled vývoje trestného činu loupeže na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje za rok 2020⁴².

Statistický přehled trestného činu loupeže na území KŘP Plzeňského kraje za rok 2020			
	loupeže (§ 173)	loupeže na finančních institucích (§ 173)	vraždy - loupežné (§ 140)
registrovaný počet	68	2	0
objasnění počet	32		0
tj. v % (objasněnost)	47,1%	0,0%	0%
spácháno nezletilými	0	0	0
spácháno mladistvými	1	0	0
spácháno opakovaně trestanými osobami	22	0	0
spácháno cizinci	8	0	0
spácháno pod vlivem alkoholu nebo JNL	1	0	0

V roce 2020 policisté na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje evidovali 68 případů trestného činu loupeže, což je nárůst pouze o 1 případ než v roce 2019. Z toho se policistům podařilo objasnit 32 těchto skutků, což znamená, že byli úspěšní v 47,1%. V případě trestného činu loupeže spáchaného na finančních institucích policisté v tomto roce evidovali 2 tyto případy, což je stejný počet jako za rok 2019. Z toho se policistům nepodařilo objasnit ani jeden z těchto skutků. Loupežná vražda nebyla ani za rok 2020 na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje evidována. Nejvíce bylo loupeží v roce 2020 spácháno taktéž recidivisty a to ve 22 případech. Trestný čin loupeže spáchaný cizinci byl v roce 2019 na území krajského ředitelství evidován v 8 případech. V roce 2020 policisté na území evidovali pouze v 1 případě, že byl pachatel při spáchání trestného činu loupeže pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Na území krajského ředitelství byl v roce 2020 zaznamenán 1 případ trestného činu loupeže, který byl spáchán mladistvým.

⁴² Policie České republiky, *Statistické přehledy kriminality za rok 2020* [Online]. Praha, 2022. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2020.aspx>

Tabulka č. 6 – Statistický přehled vývoje trestného činu loupeže na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje za rok 2021⁴³.

Statistický přehled trestného činu loupeže na území KŘP Plzeňského kraje za rok 2021			
	loupeže (§ 173)	loupeže na finančních institucích (§ 173)	vraždy - loupežné (§ 140)
registrovaný počet	66	0	0
objasnění počet	30		0
tj. v % (objasněnost)	45,5%	0,0%	0%
spácháno nezletilými	2	0	0
spácháno mladistvými	1	0	0
spácháno opakovaně trestanými osobami	16	0	0
spácháno cizinci	7	0	0
spácháno pod vlivem alkoholu nebo JNL	1	0	0

V roce 2021 bylo na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje evidováno 66 případů trestného činu loupeže, což je pokles o 2 případy než v roce 2020. Z toho policisté objasnili 30 těchto skutků, což znamená, že byli úspěšní v 45,5%. V případě trestného činu loupeže spáchaného na finančních institucích a loupežné vraždy nebyly za rok 2021 na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje evidovány. Nejvíce bylo loupeží spácháno recidivisty a to v 16 případech. Trestný čin loupeže spáchaný cizinci byl na území krajského ředitelství evidován v 7 případech. V 1 případě byl pachatel při spáchání trestného činu loupeže pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Na území krajského ředitelství byl v roce 2021 zaznamenán 1 případ trestného činu loupeže, který byl spáchán mladistvým a 2 případy trestného činu loupeže, který byl spáchán nezletilým.

⁴³ Policie České republiky, *Statistické přehledy kriminality za rok 2021* [Online]. Praha, 2022 Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2021.aspx>

Závěr

Trestný čin loupeže je jedním z nejnebezpečnějších násilných trestných činů, který se v naší společnosti vyskytuje. Tento trestný čin se vyznačuje útokem a to nejen útokem na cizí majetek, ale i na tělesnou integritu oběti. Pachatel ke spáchání použije násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci.

V mé bakalářské práci jsem rozebral právní úpravu trestného činu loupeže v České republice, Slovenské republice a v Německé spolkové republice. Současnou právní úpravu trestného činu loupeže v trestním zákoníku České republiky považuji za zcela logickou, ačkoliv na druhou stranu si myslím, že trestný čin loupeže po vzoru německé právní úpravy lze rozšířit i o okolnosti, které se týkají zbraní při spáchání loupeže. Role zbraní při spáchání loupeže je při objasňování důsledně zjišťována. Tyto okolnosti jsou poté posuzovány při individuálním trestání jednotlivých pachatelů. Jde spíše o okolnosti, které zvyšují trestní sazbu pro pachatele.

V této práci jsem se také zaměřil na prvotní úkony prováděné hlídkami, které se dostaví jako první s výjezdovou skupinou Policie České republiky na místo spáchání tohoto trestného činu. Provedení těchto úkonů jsem představil na jednotlivých modelových příkladech, ke kterým došlo v územní působnosti Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje.

Závěrem práce bylo provedeno statistické šetření za účelem zjistit vývoj trestného činu loupeže na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje v období od roku 2016 do roku 2021. Ze statistického šetření vyplynulo, že počet spáchaných trestných činů na uvedeném území v daném období klesá. Objasněnost u trestného činu loupeže se pohybuje mezi 47 – 55 %, kdy je v zásadě vyšší, než průměrná objasněnost trestné činnosti. Je to dáno zejména tím, že dochází k přímému kontaktu mezi pachatelem a obětí trestného činu loupeže a k zanechání dostatečného počtu kriminalistických stop, jak ve vědomí člověka (oběti), tak individuálních a druhotných kriminalistických stop. Nejvíce spáchaných trestných činů loupeže je páčáno recidivisty a pachateli, kteří v době spáchání trestného činu loupeže byli pod vlivem alkoholického nápoje nebo jiné návykové látky. Na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje za dané období nebyly evidovány žádné loupežné vraždy. Loupeže spáchané na finančních institucích se na uvedeném území vyskytují jen zřídka. Při celkovém pohledu na řešenou problematiku lze říci, že páčání trestných činů loupeže v Plzeňském kraji postupem let klesá.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje:

Criminal Justice in Germany/ Jörg-Martin Jehle, Marianne Wade – Department of Criminology of the Law Faculty of the Georg-August University of Göttingen, 2005, ve spojení s Kriminologische Zentralstelle e.V., Wiesbaden ISBN 3-936999-14-7

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004. 431 s.

HLAVÁČEK, J.; PROTIVÍNSKÝ, M. a kol.; *Praktická kriminalistika*. vyd., Praha, 2006

CHMELÍK, Jan. Rukověť kriminalistiky. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. ISBN 80-86898-36-9.

IVOR, J. a kol. Trestné právo hmotné. 2, Osobitná část. 1. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2006, s. 80, 95

JELÍNEK, J. a kol. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 2. vyd. Praha: Leges, 2010. ISBN 978-80-87212-49-3.

JELÍNEK, J. a kol.: Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou. 5. vydání. Praha: Leges, 2014,

KONRÁD, Zdeněk a Jitka VESELÁ. Rekognice. Vyd. 1. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2008. ISBN 978-80-7251-269-0.

KONRÁD, Zdeněk, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2015. ISBN 978-80-7380-547-0.

KUCHTA, J. a kol.; *Kurs trestního práva. trestní právo hmotné. zvláštní část*, Praha, C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-047-8.

MUSIL, J.; KONRÁD, Z.; SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2. vydání. Praha : C.H.Beck, 2004, ISBN 80-7179-878-9

MUSIL, Jan, Jarmila HANYKOVÁ, Eva KOUBOVÁ, Vladimír PRERAD, Mircea TIPLICA a Alexander NETT. Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. 2. vyd. Praha: Karolinum, 1993. ISBN 80-7066-602-1.

NOVOTNÝ, Oto, ZAPLETAL, Josef a kol. *Kriminologie*. 3. vydání. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2008. 528 s.

NOVOTNÝ, Oto, Tomáš GRIVNA, Pavel ŠÁMAL a Rudolf VOKOUN. Trestní právo hmotné. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010-2012. ISBN 978-80-7357-509- 0.
NOVOTNÝ, F. a kol. Trestní právo hmotné. 2. rozš. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-083-3.

PJEŠČAK, Ján. Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty. 2. vyd. Praha: Naše vojsko, 1986.

PORADA, Viktor. Kriminalistika: (úvod, technika, taktika). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-038-3.

PORADA, Viktor. Kriminalistika: (teorie, metody, metodologie). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-490-9.

REBRO, K., BLAHO, P. Rímské právo. 2. dopl. vyd. Bratislava: Manz, 1997. ISBN 80-85719-08-8. ISBN 978-80-7380-083-3.

STRAUS, J.; *Kriminalistická metodika*, 2. vyd., Plzeň, Aleš Čeněk, 2008, ISBN 978-80-7380-124-3

STRAUS, Jiří. Kriminalistická taktika. 2. rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. Vysokoškolské učebnice. ISBN 978-80-7380-095-6.

SVATOŠ, Roman. *Kriminologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012. 292 s.

ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník I. Obecná část. § 1–139. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. 1464 s.

ŠÁMAL a kol.; *Trestní zákoník, komentář, 1. vydání*, Praha C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7400-428-5.

ŠIMOVČEK, Ivan a kol. *Kriminalistika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. 408 s.

Právní předpisy:

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Zákon č. 141/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR uveřejněné pod č. 44/1986 Sb.

Stanovisko Nejvyššího soudu ČSSR uveřejněné pod č. 1/1980 Sb.

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 7 Tz 4/68 (získáno dne 19. 03. 2013 z programu ASPI, stav k 19. 03. 2021).

Seznam zkratk:

TZ – Trestní zákoník

TŘ – Trestní řád

TČ – Trestní čin

PČR - Policie České republiky

SKPV – Služba kriminální policie a vyšetřování

KŘP – Krajské ředitelství policie

MŘP – Městské ředitelství policie

OOP – Obvodní oddělení policie

MČ – Místo činu

OMČ – Ohledání místa činu

IOS – Integrované operační středisko

Seznam tabulek a grafů:

Tabulka č. 1 – Statistický přehled vývoje trestného činu loupeže na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraj za rok 2016.

Tabulka č. 2 – Statistický přehled vývoje trestného činu loupeže na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraj za rok 2017.

Tabulka č. 3 – Statistický přehled vývoje trestného činu loupeže na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraj za rok 2018.

Tabulka č. 4 – Statistický přehled vývoje trestného činu loupeže na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraj za rok 2019.

Tabulka č. 5 – Statistický přehled vývoje trestného činu loupeže na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraj za rok 2020.

Tabulka č. 6 – Statistický přehled vývoje trestného činu loupeže na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraj za rok 2021.